

Nyby Torshälla Ridklubb är mötesplatsen

- där ridsportens framgångsrika förebilder utvecklas

Torshälla i januari 2019

Sammanfattning

Denna skrivelse är ett inledande arbetsmaterial som beskriver vilka förutsättningar som krävs för att Nyby Torshälla Ridklubb (NTRK) ska kunna fortsätta att leverera hälsa och glädje till Torshälla och Eskilstunas invånare.

I drygt fyrtio år har NTRK samlat häst- och ridsportintresserade i en idrott med en speciell grogrund för gemenskap. Hästen förenar och suddar ut människors olikheter – på ridklubben kan alla finna sin plats oavsett om du vill rida, pyssla, leda eller bara vara. Gammal eller ung, tjej eller kille, funktionsnedsättning eller inte – alla kan utvecklas i ridsporten i egen takt men ändå tillsammans. I stallet är hästen vår hjälte som ger både kropp, själ och samhälle en dos av må bra. Det vill vi fortsätta med.

NTRK ligger nära, det är tillgängligt för både barn och vuxna. På anläggningen arbetar föreningen för att avhjälpa hinder och möta individen. Den trygghet som finns i rutinerna kring hästen hjälper till att skapa en lugn fristad för aktiva, föräldrar och vänner.

På NTRK möter du mycket glädje, men också mycket stolthet. NTRKs medlemmar är stolta över att vara förebilder i ridsporten och är måna om att sprida känslan till fler. Ridklubben engagerar, involverar och utvecklar – hästkraft är en viktig drivkraft. För att värna om de värden som finns i ridklubben idag samt förbättra och förstärka dem, behöver ridklubb och kommun tillsammans arbeta för en utveckling av anläggningen.

Syftet med detta arbetsmaterial är att NTRK föra en fruktsam dialog med kommunens företrädare för att långsiktigt uppnå:

1. En kvalitetssäkrad idrottsanläggning för ridsport, som möter framtidens krav på djurskydd, arbetsmiljö och hållbarhet.
2. En fritidsgård med utbildad fritidsledare som förstärker det ansvar, det driv och den empati som skapas i stallet.

En kvalitetssäkrad idrottsanläggning skulle skapa förutsättningar för att utöka verksamheten, möta en ökande efterfrågan och i ännu högre utsträckning främja marknadsföringen av Torshälla. För att nå dit krävs:

- Upprustning/nybyggnation av stall
- Upprustning av befintligt ridhus
- Eventuell nybyggnation av mindre ridhus
- Utöka gemensamhetsytor
- Nybyggnation av maskinhall, utrymme för förvaring av foder/strö
- Nybyggnation torkrum
- Säkra hästhagar/sommarbete.
- Bygga för utrymme som fungerar som enklare gym/fysisk träning.
- Tillgänglighetsanpassa hela anläggningen för personer med funktionsnedsättning.

Detta arbetsmaterial presenterar inte en fullständig och färdig plan – den vill ridklubben diskutera fram tillsammans med representanter för kommunen. Det ger däremot utgångspunkter, visar vilka delar som behövs på anläggningen, vilka krav som ställs på olika delar samt hur det ser ut idag. Ridklubbens företrädare anser att det är viktigt att på ett tidigt stadium involvera kommunen i planeringen för framtiden för att sedan även bredda diskussionen att innefatta eventuella samarbetspartners och övriga intresserade.

Innehållsförteckning

	Sida
1. Inledning	4
1.1 NTRK en framgångsrik förebild inom ridsporten	4
1.2 Historia	5
1.3 Ridsportens unika värden	6
1.4 NTRK i framtiden – vad påverkar?	7
1.5 NTRKs betydelse för Torshälla	8
2. Nuläge verksamheten	9
3. Anläggningens behov för att möta framtiden	11
3.1 Stall och gemensamhetsutrymmen	12
3.2 Ridhus, utebanor och maskinhall	15
3.3 Rasthagar, sommarbete och ridvägar	16
4. Summering och nästa steg	17

1. Inledning

På hundra år har svensk ridsport vuxit från en mansdominerad militärsport till en av Sveriges största ungdomsidrotter. Räknat på antal sammankomster är ridsporten den näst största ungdomsidrotten, bara fotbollen är större.¹ Ridsporten är tävlingsidrott och fritid för en halv miljon svenskar och på landets cirka 450 ridskolor genomför varje år 5 miljoner ridtimmar. 4 000 ryttare med funktionsnedsättningar får en aktivare fritid tack vara ridsporten och några av dem ingår i skaran av 29 000 licensierade tävlingsryttare som årligen genomför drygt 400 000 tävlingsstarter. Sverige är det näst hästtätaste landet i Europa med cirka 360 000 hästar. Men det unika med svensk ridsport är att till stor del drivs av idrottsrörelsen. Det ideella engagemanget inom ridsporten värderas till cirka 280 miljoner kronor varje år. Lågt räknat.²

På följande sidor beskriver vi vad, varför och hur vi behöver förbättra anläggningen samt hur NTRKs resa började. Vi presenterar här NTRKs historia och verksamhet idag, ridsportens unika värden men också hur vår idrott påverkas av omvärld och trender. Syftet är att öka förståelsen för verksamhetens omfattning och på vilket sätt den påverkar medborgarna i Torshälla. Detta för att NTRK även i framtiden ska få den hjälp av kommunen som krävs för att fortsätta att vara en framgångsrik förebild i ridsporten.

1.1 NTRK en framgångsrik förebild inom ridsporten

NTRK är en framgångsrik förebild inom ridsporten. Vi sätter Torshälla på kartan ute bland utövare av sporten, i hela Sverige och även Norden. 2012 blev vi nominerade till Årets ridskola av Svenska Ridsportförbundet med motiveringen *”Förening som arbetar strukturerat med hela verksamheten och möter individen oavsett ridnivå eller eventuell funktionsnedsättning. Härlig familjär anläggning som utöver hästarna har smådjur som barnen kan pyssla med. Engagemang och målmedveten strategi utvecklar och bidrar till goda omvärldskontakter.”*

Hösten 2016 stod NTRK värd då SVT:s stjärnhoppning genomförde genrepet inför finalen på Stockholm International Horse show. NTRK är ridklubben dit alla som vill utvecklas och ha kul genom hästar och ridsport är välkomna!

För att vara en framgångsrik förebild krävs att ridklubben hela tiden aktivt arbetar med att förbättra anläggningen. Utgångspunkt för ridklubben är en mötesplats som välkomnar alla och som samtidigt är ett kompetenscentrum för ridsport. Detta kräver att mötesplatsen har en hög kvalitet både som anläggning och rent kunskapsmässigt. Det betyder att anläggningen ska vara säker, tillgänglig och anpassad för ändamålet med välutbildad personal och välutbildade hästar. För att säkra en god utveckling för våra barn och unga behöver anläggningen också en mer organiserad fritidsverksamhet som stöds av en fritidsledare.

NTRK ska uppnå Svenska Ridsportförbundets krav för kvalitetsmärkning vad avser verksamhetsinnehåll. Anläggningen ska erbjuda en miljö med hög säkerhet för hästar, personal och medlemmar. I dagsläget uppfyller anläggningen inte de krav som Svenska Ridsportförbundet satt för kvalitetsmärkt anläggning.

¹ Idrotten i siffror 2016, Riksidrottsförbundet

² Ridklubben en resurs i din kommun, Svenska Ridsportförbundet

1.2 Historia

NTRK startade 1976 och då i en mycket blygsam omfattning. Stallet var fyllt av privathästar och några få lektionshästar, resten hyrdes in utifrån och fick bilda stommen till ridskolan. 1986 började ridskolan med hjälp av hårt arbete och stram budget att växa. Allt eftersom ekonomin blev bättre började inköpen av egna hästar. Maximalt har ridskolan haft 29 hästar men sommaren 2003 gjordes NTRK om till ponnyridskola för att satsa på barn och ungdomsverksamheten därmed såldes hästarna av. Idag finns det 19 lektionshästar/ponnyer och 15 privata uppställningar.

Förändringen av inriktning grundades på en analys av dels den egna situationen och dels ridklubbens omvärld. Vilka potentiella medlemmar fanns i närområdet, vilken inriktning hade konkurrerande verksamheter och vilka egna värden ville klubben bygga på?

Samtidigt formades idén med att starta tävlingsgrupper. Ridskolan ville göra det möjligt för ryttare som ville satsa lite mer på sin idrott, men som inte hade medel för att ha egen häst, att ändå kunna komma ut på tävlingsbanorna. Föreningen ville helt enkelt uppmuntra de ungdomar som har intresse och talang och som är beredda att satsa lite mer genom att ge dem en chans att tävla externt på ridskolans ponnyer och hästar. Detta var tankegångarna bakom "en annorlunda ridskola" och klubben kan fortfarande stolt visa upp sina duktiga tävlingsryttare på såväl ridskolans som egna ponnyer/hästar.

Men ridskolan är så mycket mer än tävlingsgrupperna – på NTRK kan ryttare träna och utvecklas från barnsben till långt upp i vuxen ålder utan att tävla.

Analysen av den egna situationen var även startskottet för ett kontinuerligt och aktivt föreningsutvecklingsarbete. Ett arbete som resulterat i NTRKs viktigaste dokument – måldokumentet – som innehåller en tydlig vision, verksamhetsidé och värdegrund samt mål och handlingsplaner för ridklubbens olika verksamhetsområden. Måldokumentet, kompletterat med en manual och en ansvars- och beslutstabla, skapar en tydlig struktur och rollfördelning av NTRKs arbete, vilket ger trygghet både för anställda och ideella krafter

Måldokumentet var också grunden i ett föreningsutvecklingsprojekt som 2008-2010 genomfördes tillsammans med Sörmlandsidrotten, som syftade till att ta fram en modell för föreningsutveckling. Modellföreningsprojektet dokumenterades och har varit en inspirationskälla för många föreningar, inte bara i Södermanland. Hela ridsportsverige kan ta del av NTRKs arbetssätt genom inspirerande föreläsningar/utbildningar i hur man driver ridskola/ridklubb. Det var också NTRK som fick representera ridsporten och stå värd när Utbildningsradion sände ett avsnitt ur sin uppmärksammande serie Idrottens Himmel och Helvete.

1.3 Ridsportens unika värden

I Sverige är ridsporten tillgänglig för den breda massan tack vare den ideella ridklubben. Det gör svensk ridsport till unik i världen. Välkommen till en stallbacke full av möjligheter!

Ridsporten är en av få idrotter där män, kvinnor, unga och gamla tävlar på lika villkor. Det är också sporten där du kan träna och utvecklas hela livet utan att tävla. Undersökningar pekar på att unga lämnar föreningsidrotten på grund av att de inte vill tävla. Men i ridsporten kan de stanna kvar. Alla kan ha sitt eget mål utifrån egna behov och förutsättningar, det är inte styrt av födelseår eller kön eller någon annan kategorisering. En del ägnar tiden i stallet åt att lära sig allt om hästar medan andra vill bli ledare eller tävlingsryttare.

Lyckas vi erbjuda alla som håller på med ridsport en motiverande och lustfylld tillvaro, ökar givetvis chanserna att de stannar kvar. För vår idrott är inte bara en sund sport utan också en livsstil som ofta ger ett livslångt intresse.

På ridskolan kan barn och föräldrar rida på samma lektion och det finns ofta vuxna i stallet för dem som inte har förälder med. Det finns ett värde i att mötas över generationer och låta hästen stärka samvaron. Vi behöver varandra, vi behöver hjälpas åt.

Kraften från hästen påverkar oss människor. På ett bra sätt. Redan Churchill lär ha sagt att "det är något med utsidan av en häst som är bra för insidan av en människa". Mycket forskning finns på området och en mängd projekt och aktiviteter pågår på landets ridskolor för att göra ridsporten tillgänglig för alla.³

Ridsporten är också en av de största idrotterna för personer med funktionsnedsättning. Drygt en miljon svenska lever med någon form av funktionsnedsättning och för dem kan stallet och hästen erbjuda en värdefull frizon och möjlighet till rörelse. För det är inte funktionsnedsättningen i sig som avgör om man är funktionshindrad. Det är först när möjligheten att utföra en aktivitet begränsas av funktionsnedsättningen som den blir ett hinder.

Med rätt stöd kan en människa med funktionsnedsättning rentav vara mindre funktionshindrad som ryttare än i sin vardag. Det handlar om tillgänglighet, information och möjligheten till rätt stöd och hjälp i den miljö man vistas i.

Äkta hästkrafter kräver en tydlighet som visat sig ge unik drivkraft för människor att växa. Gemenskap, ansvar och kommunikation är ingredienser i stallets ledarskola och det är ingen slump att många av dagens framgångsrika ledare har växt upp på stallbacken. Men samverkan med hästar och människor lär inte bara utan ansvar och handlingskraft utan även förmåga att se över sin egen horisont, inse att vi klarar mer tillsammans än var och en ensamma samt vikten av att visa hänsyn.

³ <http://www.esh.se/forskning/forskning-vid-institutionen-foer-vaardvetenskap/vaardetik-med-livsaaskaadningsvetenskap/haestens-och-hundens-roll.html>

<http://www.gih.se/FORSKNING/Om-var-forskning/Forskningsgrupper/Idrottshistoria/Pagaende-projekt/Ridning-funktionsnedsattning-och-identitet/>

<http://www3.ridsport.se/RidklubbRidskola/Foreningsstodet/Inspiration1/>

I ridsporten får unga ta plats. Något som i sin tur föder engagemang och drivkraft bland unga. För säkerställa att unga kan ta plats i styrelser på alla nivåer i ridsporten är ungdomsinflytandet reglerat i stadgarna. I både föreningarnas, ridsportdistriktens och Svenska Ridsportförbundets centrala stadgar finns krav på ungdomsledamöter i styrelsen.

Ridsportare jobbar för att alla ska få vara med, alla ska få känna sig trygga, bli sedda och hörda. Stallet är alltid öppet, där finns alltid hästar och människor att umgås med och det finns alltid något att göra. Och när ridklubben äger hästarna är de ju allas – alla kan ha en egen favorithäst. När vi har hästarna tillsammans har vi råd. Jämlikhet och social trygghet är svåra begrepp som blir enkla i stallet. I dagens samhälle där social ohälsa blir allt vanligare och speciellt bland unga, blir stallet en trygg plats där alla är lika och där det inte spelar någon roll var du kommer ifrån eller hur du har det hemma eller i skolan. Inför hästen är alla lika och det finns många goda exempel där hästarna och stallet har förbättrat måendet hos framför allt unga tjejer och därmed gjort att de har klarat skolan bättre osv.

Svensk ridsport bygger helt enkelt på ett unikt engagemang och kommuner som satsat på sina ridklubbar vittnar om investeringar värda varenda krona. För ridskolan erbjuder en mötesplats för alla, en frizon där ålder, könsroller och sociala skillnader suddas ut. En viktig mötesplats att värna om.

1.4 NTRK i framtiden – vad påverkar?

Riksidrottsförbundet pekar ut några trender i samhället som sannolikt kommer att påverka föreningsidrotten. Vilka de är och vilken betydelse de har för NTRKs verksamhet?

En ökad kommersialisering, som även ställer krav på den ideella föreningen att leverera, visa på resursoptimering, måluppfyllelse och inte sällan möter man begreppet ”kund” där vi borde tala om medlemmarna. Samtidigt som NTRK driver en kostnadsmedveten, proffsig och på ett sätt kundoptimerade ridskola finns en tydlig strategi för att aktivt stärka det ideella engagemanget, behålla glädjen i gemenskapen och värna om demokratin i folkrörelsen. Utan föreningsidrottens ideella krafter och statens stöd till föreningsidrotten finns uppenbara risker att färre av samhällets invånare skulle kunna utöva idrott. För vad skulle hända med ridsport för alla om enbart utbud och efterfrågan sätter prisnivån? NTRK kommer fortsätta sitt arbete med att värna det ideella engagemanget för att Torshälla ska kunna erbjuda ridsport och viktiga möten i stallet till alla invånare.

En ökad individualisering i kollektivet. Det är viktigt för dagens unga att synas i rätt sammanhang, att individanpassa sina val och vårda sitt varumärke. De drivs av en jakt på självförverkligande, med snabba beslutsvägar och snabb återkoppling. Allt detta finns i mobilen. Men samtidigt talar vissa om en mottrend till den digitaliserade stressen och stillasittande vid datorer, där sociala aktiviteter inom ramen för föreningsidrotten blir ett avstressande sammanhang att vara i. NTRK´s vision som framgångsrik förebild och med en tydligt uttalad värdegrund, erbjuder ett viktigt sammanhang att synas i och en fysisk mötesplats där man kan stressa av för dagens unga och framtidens vuxna. Ett sammanhang att värna om.

Ett ökat behov av att se och synas. En trend som hänger ihop med den förra och som ställer krav på föreningen att ständigt vara tillgänglig och synas så gott som alla kanaler för att nå ut

med sitt budskap och sin verksamhet. Men det handlar också om att finnas med i sattet mellan människor, det man talar om.

För NTRK betyder det att hela tiden uppdatera information om ridklubben och ha tydliga kanaler för dialog. Men det betyder även att vårda medlemmen, erbjuda ett värde och en gemenskap som sprider ett gott rykte. Nyckelord för framgång är att öppna för dialog, visa respekt och skapa glädje i ridsporten.

En befolkningssammansättning i förändring. En trend som funnits ett tag och som fortsätter att vara stark – vi lever längre och vi håller oss friskare högre upp i åldrarna. Redan nu märks denna trend tydligt på NTRK som har många vuxna återvändare till sporten. Ridsport är ett livslångt intresse, som erbjuder en aktiv livsstil högt upp i åldrarna. Ridning som fritidsintresse erbjuder motion, social gemenskap samt möjlighet att få en naturlig kontakt med djur. Du blir aldrig för gammal för att rida och umgås med hästar. Rida kan du börja göra sent i livet och kan i din takt öva upp kondition – hästen hjälper dig.

Sammantaget är NTRK med ett tydligt varumärke som framgångsrik förebild i en sport som räcker hela livet, en förening som med rätt stöd kan vara en fantastisk resurs för sin kommun.

Medlemsantalet visar en uppåtgående trend, trycket på fler lektioner, träningar och aktiviteter ökar. Både intresset hos de riktigt unga och de lite äldre ökar inom ridskolans verksamhet men även behovet av träningar för ungdomar med egen häst är stort för att behålla unga i sporten. Verksamhet för ryttare med funktionsnedsättning har en stor potential samt behovet av stallet som fritidsgård och ledarskola.

Med utgångspunkt i denna utveckling ser vi följande möjligheter för verksamheten i framtiden:

Att vi tror att vi skulle kunna öka antalet uppsittningar/vecka på ridskolans lektionshästar och för att kunna möta efterfrågan och anpassa hästmaterialet tror vi också att vi kommer behöva öka antalet lektionshästar. Vi har tidigare varit en ridskola inriktad på ponny, vilket vi de senare åren gått ifrån, men eftersom efterfrågan fortfarande ökar bland de äldre eleverna så kommer vi behöva fortsätta att utöka delen stora hästar. Vi vill fortsätta kunna erbjuda våra medlemmar uppställning för egna hästar vilket gör att vi kan hålla kvar ungdomarna längre på ridskolan och därför kommer vi ha ett större behov av antal boxar än det vi har nu.

1.5 NTRKs betydelse för Torshälla

NTRK erbjuder Torshällas medborgare:

- En fysisk mötesplats som motpol till alla virtuella möten. En plats där alla kan vara den de är oavsett ålder, kön, etnicitet, funktionsnedsättning eller inte – inför hästen är vi alla lika
- En fysisk aktivitet som inte bara består av ridning utan även all rörelse i stall och hantering av hästen
- En naturlig ledarskola där våra barn och ungdomar utvecklas till ansvarstagande, driftiga och trygga individer
- En skola i demokrati för alla åldrar – alla har möjlighet till delaktighet och inflytande
- Närhet till djur och natur – en bristvara i många delar av vårt samhälle
- Stressfri tillvaro

- Arbetstillfällen och arbetsträning
- Ett livslångt intresse
- Glädje och gemenskap

NTRK möter helt enkelt flera av de mål som är uppsatt i Eskilstunas Idrottspolitisk handlingsplan, dvs. att verksamheten:

- är förenlig med FN:s konvention om barns rättigheter
- är en tävlings- och motionsidrott utformad så att barn och ungdomar med funktionsnedsättning är och känner sig inkluderade
- främjar jämställdhet och mångfald
- är en idrott där mötet med hästen i fokus sänker språkbarriärer mellan människor
- arbetar aktivt mot alkohol, droger, dopning, mobbning, trakasserier och våld
- arbetar med ledarskap
- erbjuder hälsa för människan och folkhälsa åt Torshälla
- arrangera idrottsevenemang som marknadsför och lockar fler besökare till Eskilstuna

2. Nuläge verksamhet

NTRK är ridklubben som satsar på kvalitet för såväl bredd som topp och driver en ridskola 7 dagar i veckan med hög kvalitet på såväl personal som hästar. Alla barn, ungdomar och vuxna som vill utvecklas inom ridsporten ska känna sig hemma i vår klubb som erbjuder allt från nybörjargrupper till tävlingsgrupper och träningsgrupper för de elever som har ambitionen att bli tävlingsryttare.

Till skillnad från många andra idrotter leds ridlektionerna av ridlärare som är utbildade i sin idrott. Ridlärare är helt enkelt ett yrke som lärs ut i en treårig högskoleutbildning, Hippolog-programmet. Utbildade ridlärare är också ett av de krav som Svenska Ridsportförbundet satt upp för sin kvalitetssäkring av ridskolor. Ridlärarnas uppgift är att utbilda barnen i ridning och hästkunskap samt att vägleda föräldrarna i barnens idrott. För att lösa denna uppgift på ett så bra sätt som möjligt ingår även 35 högskolepoäng pedagogik i Hippolog-programmet.

Utbildad personal är en fantastisk styrka och tillgång för ridsporten på ledarsidan, men samtidigt innebär det en mycket högre personalkostnad jämfört med andra idrotter, som vilar på ett ideellt ledarskap.

Förutom ordinarie ridgrupper, extraaktiviteter, lovaktiviteter och projekt har NTRK samarbete med en skola i Torshälla som erbjuder Elevens val-ridning på NTRK för högstadiееlever och prova-på-verksamhet för låg och mellanstadiet. Realgymnasiet Häst i Eskilstunas årskurs 1 och 2 elever gör sin praktiska del fördelat på två heldagar på ridskolan. Ridskolan erbjuder även

Ridklubben hade under sex år stallfritids för barn och unga. Stallfritids betyder helt enkelt att de barn som använder ridskolan som fritidsgård kunde få stöd och vägledning i den viktiga sociala gemenskapen med kompisar och hästar av en fritidsledare. En vuxen i stallet som fanns tillgänglig varje vardag och som gav många barn den extra trygghet de behövde.

Fritidsledaren finansierades först genom projektmedel och därefter med stöd från Torshälla förvaltning. Ett stöd som tyvärr upphörde och eftersom lektionsverksamheten redan bär kostnader för anställd personal och hästar finns inte utrymme att även bekosta en fritidsledare. En mycket viktig resurs togs ifrån de unga. Frivilliga föräldrar försökte en tid efter att stödet dragits in hålla stallfritids öppet en eftermiddag per vecka. En beundransvärd insats, men utan möjlighet att skapa det långsiktiga stöd och den trygghet våra unga är värda.

ryttare med funktionsnedsättning en uppskattad möjlighet till idrott. Dessutom har ridskolan haft ett samarbete med Landstinget som utför ridterapeutisk behandling med hjälp av våra hästar. Denna fantastiska verksamhet vill föreningen utöka, men det kräver en anpassning för att i större utsträckning möta ryttare med fysiska funktionsnedsättningar – nu är verksamheten i första hand inriktad på kognitiva och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Ridklubben har också många framgångsrika tävlingsryttare och varje år ställer ridklubben upp med lag i allsvenskans olika divisioner, vilket resulterat i att klubben skördat fina framgångar på lagsidan. Framgångsrika ryttare i klubben verkar som en stor inspirationskälla för våra yngre medlemmar med samma mål och drömmar. NTRK's egna tävlingsarrangemang är också mycket uppskattade med 3 tävlingsdagar på lokal nivå i både i hoppning och dressyr för häst och ponny. NTRK har också haft samarbete med andra klubbar för att arrangera tävlingar ute på Sundbyholms travbana. Förutom dessa tävlingar arrangerar ridskolan varannan vecka interna tävlingar där eleverna kan få testa på tävlingsmomentet under enklare former. Även föräldrarna är här engagerade som funktionärer och får därmed en utbildning för att senare kunna vara ett stöd för sina barn ute på "riktig" tävling. Hos NTRK kan du som inte har egen häst få chansen att åka ut och tävla på ridskolehäst. Detta är en unik möjlighet som gör att fler får möjlighet att utöva sporten utan de stora resurser som krävs för att kunna köpa en egen häst/ponny.

Det är medlemmarna som är NTRK och som tillsammans tack vare genuint engagemang skapar en framgångsrik ridklubb. Ridklubben finns för att ge medlemmarna möjlighet att samlas kring ett gemensamt intresse, att lära nytt och utvecklas men även att träffa kompisar och umgås.

I stallet finns en gemenskap och en kraft som utvecklar unga ryttare till driftiga ledare, men i klubben behövs även vuxna som genom sitt stöd hjälper våra barn och ungdomar till en meningsfull fritid. Forskning⁴ visar att samspelet med hästen och med kompisarna i stallet skapar en gemenskap som präglas av hjälpsamhet, förebilder och trygghet i att vara sig själv och våga ta beslut. I hanteringen av hästarna skapas snabbt en förståelse för att med varje beslut följer en konsekvens av beslutet, som sedan följs av ett nytt beslut. Man blir helt enkelt van att ta beslut.

Även om miljön och verksamheten i stallet i sig självt är fostrande för våra unga, nöjer sig inte NTRK med det utan har adderat en Ledartrappa som stöder och tydliggör de ungas utveckling inom ridsporten (bilaga 1). Alla som vill ska kunna ha kul och utvecklas med hästar och kompisar på NTRK.

Med utgångspunkt i Barnkonventionen⁵ utgår ridklubben ständigt från barnens rätt och barnens perspektiv i arbetet. I verksamheten månar ridlärare, ungdomsledare och lagledare vid tävling om att föra dialogen direkt med barnen och inte via föräldrarna. Det är inte minst viktigt för att känna av barnets prestationsnivå som inte

NÅGRA FAKTA

Antal medlemmar: ca 330

Antal uppsittningar per vecka: ca 300

Deltagare i LOK-stödsaktiviteter: 12562 per år

SISU-timmar: ca 3800 per år

Antal besökare per vecka: Ca 600

Antal besökare vid större engagemang 200-300 per tillfälle

⁴ [http://pure.ltu.se/portal/sv/publications/manegen-ar-krattad\(6a9bef95-37e5-4ee0-88f8-89a2236cd4d7\).html](http://pure.ltu.se/portal/sv/publications/manegen-ar-krattad(6a9bef95-37e5-4ee0-88f8-89a2236cd4d7).html)

⁵ <http://www.fn.se/fn-info/vad-gor-fn/manskliga-rattigheter-och-demokrati/karnkonventionerna/konventionen-om-barnets-rattigheter-crc/>

alltid överensstämmer med föräldrarnas önskade prestationsnivå. I ren välmening och omsorg om sitt barn är det lätt att bli för ivrig och är det viktigt att ha verktyg för att skapa bästa förutsättningar för allas utveckling, barn som vuxen.

3. Anläggningens behov för att möta framtiden

I enlighet med Eskilstunas Idrottspolitisk handlingsplan ska kommunen erbjuda ”Fina, sunda och säkra anläggningar lockar besökare som både vill uppleva och utöva idrott”. Vidare ska ”anläggningarna vara energieffektiva och ge minsta möjliga klimatpåverkan” och dessutom ska ”kollektivtrafiken planeras så att alla kommuninvånare har möjlighet att på ett säkert sätt ta sig till idrottsanläggningarna”.

Med utgångspunkt i Eskilstunas målsättning för idrotten och ridklubbens vision av att vara en framgångsrik förebild krävs mer av anläggningen än dagens ombyggda ladugård och ridhus. Underhållet på anläggningen är sedan flera år mycket eftersatt och det krävs mycket resurser för att vi ska kunna leva upp till Eskilstunas Idrottspolitiska handlingsplans målsättning.

En idrottsanläggning – oavsett idrott - bör innehålla omklädningsrum med dusch för både damer och herrar, mötesrum/teorisal samt en cafeteria som blir en samlingsplats för klubbens medlemmar. Självklart är även toaletter för personal och besökare, personalutrymmen med omklädningsrum och lunchrum samt kontor för administrativa uppgifter.

Själva arenan för idrotten – dvs. ridhuset – ska vara publikvänlig och tillgänglig för alla. Ridsport är en idrott som ökar utrymme som publiksport och även får mer och mer plats i media.

Vidare behöver idrottsanläggningar ha verkstad/maskinhall för förvaring av maskiner som används för att sköta anläggningen.

Förutom den lagstiftning som finns för att säkra en god miljö och säkerhet för besökaren på en idrottsanläggning, finns inom ridsporten ytterligare krav i form av djurskyddslagstiftning och arbetsmiljö för personal. Kunskap och funktionell miljö är avgörande i en idrott som hanterar levande djur och där arbetet ofta är relativt tungt.

Redan tidigare har vi påpekat att detta arbetsmaterial inte ger en fullständig och färdig plan. Men det ger utgångspunkter, visar vilka delar som behövs på anläggningen, vilka krav som ställs på olika delar samt hur det ser ut idag. Tillsammans kan vi sedan skapa planen för att ta NTRK från nuläge till önskat läge i framtiden.

I följande avsnitt beskrivs vilka behov som finns och hur det ser ut på anläggningen idag.

3.1 Stall och gemensamhetsutrymmen

Stallet

Ridskolans stall ska erbjuda en bra miljö för medlemmar, personal och inte minst för hästarna. Det ska möta Djurskyddbestämmelser för häst, Svenska Ridsportförbundets krav på anläggning och Arbetsmiljölagen (1977:1160) samt erbjuda en trygg, säker och hälsosam tillvaro för alla som vistas där. Bland annat kommer nuvarande spiltor (bås där hästar står uppbundna) behöva

bytas ut mot boxar eller annan inhysningsform där hästarna inte är uppbundna i enlighet med Djurskyddslagens 5§ som säger att ”Djur ska hållas lösgående”. Denna lag kommer träda i kraft som det ser ut nu inom 8 år. NTRK behöver ett tillgängligt och lättarbetat stall med smarta lösningar som skapar effektivitet, ett bra flyt i arbetet och som inte sliter på personal. De ska dessutom i möjligaste mån arbeta skyddade från väder och vind. Studier visar att tack vare stoltheten för yrket och kärleken till hästen står ridlärare/hästkötare ut med besvär till följd av tung fysiskt påfrestning och många timmar i kyla.⁶ Men dessa dåliga arbetsförhållanden är inte långsiktigt hållbart varför åtgärder måste vidtas. Vidare har ridskolor börjat synas i arbetsmiljöhänsen.

Följande krävs av framtidens stall i NTRK:

- Spiltor tas bort och ersätts av boxar eller annat system med lösgående hästar till samtliga hästar. Dessutom ser vi ett framtida behov av ca 40 platser i stället för de 35 (inkl. spiltor) som vi har i nuläget.
- Vattenkoppar med cirkulation
- Ett system för utfodring som är effektivt både ur arbetsmiljösynpunkt och kostnadseffektivt.
- Det ska också vara tydligt vilka boxar som är avsedda för lektionshästarna och de ska vara samlade på en yta som är tydligt skyltad. Det ska vara lätt för den oinvigde att hitta till hästarna.
- Stallet ska vara indelat i tre delar, en för de små ponnyerna som är lämpade för våra minsta lektionsryttare, en del för ridskolans större ponnyer och hästar och en del för privatuppstallningar.
- God ventilation är viktigt för både häst och människa. Hästar har känsliga luftrör och dålig ventilation ger sjuka hästar plus att Socialstyrelsens allmänna råd om tillsyn enligt miljöbalken för ventilation måste följas.
- Skötselplatser för hästar som är rymliga, vilket är ett krav för säkerhet. De ska vara fria från utrustning/störande moment, ha god belysning och utrustade med bra duschanordning och stor golvbrunn. Dessa ska även kunna användas av hovslagare och veterinär.
- Foderkammare/förråd med tillräckligt utrymme för allt foder och strö och med möjlighet använda pallvagnar samt fritt från väder.
- Flera sadelkammare i anslutning till olika uppställningsdelarna, med tillräckligt utrymme för hästarnas utrustning, plats för persedelvårdsplatser och med indraget vatten.
- Torkrum med värme och ventilation med tillräcklig plats att torka ett stort antal våta täcken.
- En väl fungerade tvättstuga.
- Trapp/Hiss till utrymmen på övervåningen.

För att möta behovet krävs ombyggnation och till viss del nybyggnation då nuvarande stall är en nedgången och trång ombyggd ladugård med begränsade möjligheter till upprustning.

⁶ ARBETA RÄTT MED HÄST - En belastningsergonomisk studie av ridlärarnas arbetsförhållanden och fysiska hälsa: Stefan Pinzke Lotta Löfqvist

Nuvarande byggnad är svår att modernisera och tillräckliga utrymmen för att bedriva framtidens anläggning saknas vilket även ställer krav på utbyggnad.

Befintliga brister på stallbyggnaden behöver redan idag åtgärdas:

- Hela stallgolvet behöver gjutas om då det är väldigt gropigt.
- Golvet på höskullen (dvs. stallets övervåning) är dåligt, fullt av hål och gropar
- Taket i stallet dåligt, behöver bytas virke då det är torrt och murket på vissa ställen.
- Innerdörrarna i den orenoverade delen, behöver bytas ut då de är i dåligt skick och väldigt tunga.
- Ventilationen otillräcklig då det bildas kondens och mögel. På vintern är finns det risk för att vattnet i vattenledningarn fryser. 2018 gjordes ventilationen om i stallet, men kapaciteten räcker inte för den yta och de antal hästar som finns i byggnaden.
- Vattenledningarna behöver därför isoleras och få cirkulation och eller värmekabel beroende på hur vi kan förbättra ventilationssystemet.
- Fönstren dåliga behöver renoveras.
- Uppvärmning av sadelkamrarna otillräcklig vilket medför att lädret möglar.
- Golv och väggar i privatsadelkammaren är byggda av plyfaskivor och oisolerade.
- Det saknas vatten i lektionssadelkammaren.
- Det saknas varmvatten i privatsadelkammaren.
- Trappen till höskullen brant och små trappsteg vilket gör den farlig.
- Det finns ingen anpassad förvaring till hästarnas strö, dvs. underlag i form av spån i spilta/box som kontinuerligt byts ut vid mockning. Eftersom endast små parti av strö kan tas hem då det måste förvaras inlåst är det en onödigt hög kostnad för ridskolan.
- Spolspiltan behöver ett bättre avloppssystem.
- Tvättstugans väggar och golv ruttna och mögliga.

Förutom nytt golv, tak, fönster och dörrar behövs utrymmen enligt den inledande beskrivningen fler boxar, större och bättre arbetsytor och effektivare planering i stallet för att möta framtidens krav på en säker och trygg idrottsanläggning för barn, unga och vuxna.

Serviceutrymmen – gemensamhetsutrymmen

NTRK är en viktig mötesplats för många, där vanan vid djur varierar. Därför är det mycket önskvärt med en hästfri entré så mötet med hästen får ske i den takt som är tryggt för individen. Idag kommer besökaren rakt in i stallet bland hästarna medan en tryggare lösning är att med en ny entré i lugn och ro vägleda besökaren rätt. Denna ska vara välkomnande och med en tydlig, översiktlig skyltning, som gör det lätt att hitta rätt.

Genom att bygga en mellandel mellan stall och ridhus samt inreda övervåning på stallet, kan behoven av service- och gemensamhetsutrymmen lösas. Dessa utrymmen har flera aspekter, de är viktiga rent funktionellt men även för säkerhet, trivsel och gemenskap. Lösningen ger ett effektivt utnyttjande av anläggningen.

- Samlingsrum

Samlingsrummet används inför lektion, då hästar delas ut och viktig information kommuniceras. Rummet behöver med lätthet rymma 12 elever med tillhörande föräldrar samt

snabbt kunna utrymmas. Dessutom behövs plats för bord, stolar och förvaring för att kunna sköta lektionsadministrationen.

- **Rum för ryttarens låneutrustning**

För att sänka lektionsryttarens kostnad och göra ridsporten tillgänglig för fler finns ridhjälmarna och skyddsvästar att låna på ridskolan. Tillräckligt utrymme krävs både för förvaring och för möjlighet att prova.

- **Omlädningsrum med dusch**

Ridklubbens män/kvinnor och personal ska kunna byta om i avskildhet. Låsbar klädförvaring ska finnas med abonnemang för lektionsryttare och medlemsuppstallade som ofta är i stallet. Med tanke på allergener är duschmöjligheter viktiga. Idag finns låsbart duschrum samt gemensamt omlädningsrum med begränsat antal skåp för klädförvaring. Anläggningen har två toaletter i stallet samt en i ridhuset, vilket är i minsta laget i förhållande till antal besökare.

- **Klubbrum**

Barn och unga har en central roll i NTRK. Alla under 26 år kan vara med ungdomssektionens verksamhet och för att värna detta viktiga arbete behövs ett dedikerat rum.

- **Fritidsrum**

För att skapa bra förutsättningar för fritidsgårdens viktiga verksamhet behövs ett utrymme där barnen kan pyssla, spela spel och läsa läxor samt studera hästkunskap som är viktig för vistelse i stallmiljö.

- **Träningsrum/enklare gym**

Ryttare är också idrottare och behöver på annat sätt än genom att sitta på hästryggen träna sin kropp för att utvecklas som ryttare. Att kunna erbjuda möjlighet till annan fysisk aktivitet på anläggningen skulle göra att barn och ungdomar får mer motivation till mer fysisk aktivitet och rör på sig mer. Detta skulle dessutom kunna vara en sysselsättning för alla de föräldrar som vistas på anläggningen då deras barn rider vilket i sin tur skulle kunna öka gemenskapen och det ideella engagemanget.

- **Vilrum**

Ska finnas på en arbetsplats.

- **Övernattning**

Med övernattningsmöjligheter skulle ridklubben kunna erbjuda sina medlemmar fler aktiviteter och utöka verksamheten genom till exempel ridläger, helgkurser, konfirmationsläger. NTRKs ungdomssektion kan arrangera filmkvällar med övernattning, en företeelse som är mycket populär bland föreningens unga och som stärker gemenskapen i ridklubben. Idag kan vi inte erbjuda våra medlemmar den möjligheten då de ytor som tillfälligt skulle kunna användas för övernattning på anläggningen inte uppfyller de brandskyddskrav som krävs.

Förutom att utöka föreningens egen kursverksamhet skulle det även finnas möjlighet för entreprenör att driva pittoresk bed&breakfast i unik miljö, som skulle främja turismen till Torshälla.

- **Kontor**

NTRK har en omfattande verksamhet med drygt 7 årsanställda och en omsättning på strax över fem miljoner, vilket innebär en betydande administration. De administrativa uppgifterna fördelas mellan ridskolechef, kanslist, ridlärare och stallchef. Behovet för ett smidigt kontorsarbete är fem administrativa arbetsplatser. Ordentligt utrymme krävs även för förråd till kontorsmaterial och för arkivering. I nuläget är kontoret trångbott och det saknas ett avskilt mötesrum och också ett avskilt kontorsrum.

- **Kafeteria**

Ridklubbens kafeteria är otroligt viktig för att säkra energipåfyllning för ryttare och sällskap, men även för att främja gemenskapen inom föreningen. Den kan även vara en arbetsplats för unga ryttares föräldrar, som tack vare internetuppkoppling kan utnyttja lektionstiden för att jobba eller göra andra viktiga datorärenden. Trådlöst nätverk skapar inte bara möjligheter för vuxna utan ger de unga möjlighet att logga in – de kan helt enkelt vara uppkopplade samtidigt som de umgås ”på riktigt”. Redan idag finns denna möjlighet i den av föreningen renoverade kafeterian. Dock skulle i framtiden behovet av en större lokal med plats för fler behövas.

3.2 Ridhus, utebanor och maskinhall

- **Renovering av befintligt ridhus 20m*60m**

En god inlärningsmiljö kräver ett isolerat ridhus, som erbjuder ett behagligt klimat både för elever, hästar, ridlärare och åskådare – det går inte att ta till sig ridundervisning när man fryser. Även personalen behöver en god arbetsmiljö med lagom temperatur, I dagsläget är ridhuset isolerat men ouppvämt vilket gör att det den kallaste delen på året inte uppfyller önskemål om en behaglig inlärnings och arbetsmiljö.

Vidare kan underlaget frysa och förstöras vid för låga temperaturer, vilket medför betydande kostnader. Underlaget behöver även bevattning under vinerhalvåret vilket i nuläget är svårt då det befintliga bevattningssystemet ej går att utnyttja vid för låga temperaturer.

Att i högre utsträckning kunna använda dagsljus är en viktig miljöförbättring som löses av fönster längs hela övre kortsidan (som en trekant upp i nock) samt glas uppe vid nocken med möjligheter att kunna öppna för att få en bra ventilation.

I ridhuset behövs även en större läktare där elever/publik kan följa lektionsundervisning/tävlingar. För att bedriva tävlingsverksamhet krävs även ett domartorn utrustad med den teknik som krävs för tävling samt en högtalaranläggning, som hörs i båda ridhusen, cafeteria och vid utomhusbanan.

Att alla oavsett fysiska funktionsnedsättningar ska kunna vistas på anläggningen borde vara en självklarhet, men här finns mycket att göra, då i nuläget personer med fysiska funktionshinder varken kommer upp på den befintliga läktaren eller till vår cafeteria eller teorisal.

- **Förvaringsutrymme för strö och foder**

Anläggningen är även i stort behov av bättre och större utrymme för förvaring av strö och foder. Detta för att vi ska kunna ta hem större partier vilket är mer kostnadseffektivt och även förbättra arbetsmiljön för personalen som hanterar foder och strö. I nuläget finns endast en liten foderkammare för säckfoder där inget av grovfodret får plats utan all hantering av

grovfoder sker utomhus oavsett väderlek. Strö förvaras för närvarande i en container som skulle vara en tillfällig lösning då det tidigare förrådet revs 2013.

- **Torkrum**

I nuläget finns inget fungerande torkrum. Anläggningen huserar för tillfället ca 35 hästar och ett stort torkbehov behövs inte bara för tvätt utan kanske framförallt när hästarna varit ute i blött väder och kommer in med våta täcken. När det inte finns ett uppvärmt väl ventilerat torkrum bidrar alla dessa blöta täcken till en fuktig stallmiljö som varken är bra för hästarna eller personal. För personalen är detta också en arbetsmiljöfråga då våta täcken är tunga och det är därav viktigt att det finns fungerande torkmöjligheter i direkt anslutning till där hästarna är. Under 2019 hoppas vi att vi kan med hjälp av de investeringspengar som finns kan komma igång med bygget av det efterlängta torkrummet.

- **Stora paddocken**

NTRK har en bra utebana där det är viktigt att sköta underlag och säkerställa staket av god kvalitet. Åtgärder som ridklubben kontinuerligt vidtagit. För att förstärka och förbättra en publik upplevelse önskas en läktare i slutningen ner från lilla ridhuset mot stora paddocken. Där behövs även ett förråd för att förvara hindermaterial.

- **Parkering**

NTRKs parkering behöver ett jämnare underlag samt ett nytt staket. Ett funktionsdugligt staket krävs av säkerhetsskäl eftersom parkering främst tar emot hästtransportekipage och om en häst kommer lös krävs ett staket som förhindrar en lösspringande häst på anläggningen eller på vägen. Ett jämt underlag underlättar framförandet av fordon på parkeringen.

- **Maskinhall**

Anläggningen är i stort behov av en maskinhall som inrymmer de fordon/redskap som krävs för att sköta anläggningen såsom: Traktor, fyrhjulning, fyra harvar, sladd, pall samt hinder. För närvarande finns bara ett litet garage, vilket medför att de flesta redskapen står utomhus. Förutom att en maskinhall förhindrar risk för stölder och minskar väderslitage underlättas arbetet då alla maskiner finns på ett ställe och har sin tydliga plats.

Maskinhallen kan ha en enkel plåtkonstruktion med skjutdörrar och placeras i direkt anslutning till befintligt ridhus kortsida med ingång utifrån och inifrån ridhuset.

- **Ytterligare ett ridhus 20m*40m**

Med den ökade efterfrågan på lektionsverksamhet som vi tror oss se, skulle det också bli ekonomiskt försvarbart att bygga ytterligare ett ridhus med måtten 20mx40m i anslutning till nuvarande ridhus på platsen där det nu finns en utepaddock med samma mått.

Ridhusen förbinds med en gång under tak avsedd för häst och ryttare (=ekipage). Gången skyddar ekipagen från väder och vind, vilket är en säkerhetsåtgärd då hästar kan bli skrämde av saker som får fart i vinden. Två ridhus förbundna med en gång ger ridklubben möjlighet att anordna tävlingsarrangemang även under vintertid, vilket både utökar verksamhet men också ger ökad marknadsföring av Torshälla.

Med ytterligare ett ridhus skulle verksamheten kunna utökas avsevärt. Det öppnar för dubbla lektionstider kvällstid, ökade möjligheter för privatryttarnas egen ridning samt extra träningar med externa tränare. Vidare skulle ridskolan under dagtid kunna ha två gymnasieklasser på

anläggningen samtidigt. Det skulle även öppna upp för ännu mer verksamhet för ryttare med funktionsnedsättning samt FAR (Fysisk aktivitet på recept) och rehabiliteringsridning.

3.3 Rasthagar, sommarbete och ridvägar

- Rasthagar

Tack vare kommunens investering i NTRKs rasthagar har föreningen välfungerande hagar med ett väldränerat underlag. Viktigt både ur djurskyddssynpunkt men även en energi- och arbetsbesparing då hästarnas ben inte dagligen behöver spolras från lera.

- Sommarbete

För att skolhästarna skall få den vila de förtjänar efter ett verksamhetsår och möjlighet till att äta gräs som är hästarnas basfoder samt sitt rörelsebehov tillgodosett är tillgång till ett sommarbete en av grundförutsättningar för att ridklubben skall kunna bedriva sin verksamhet. Av denna anledning är det av största vikt att Kognefältet blir stadsplanerat för hästverksamhet och att ridklubben får tillgång till den marken direkt från kommunen. I dagsläget arrenderar ridklubben av den lantbrukare som i sin tur arrenderar marken från kommunen och området har varit och är hotat av villabygge. En stor osäkerhetsfaktor för föreningen som behöver långsiktiga planer för hästarnas sommarbete och inte vara hotade av eventuella förändringar i andrahandsarrenden som ligger utanför föreningens kontroll.

Utan sommarbete till hästarna kan NTRK inte bedriva ridskoleverksamhet.

- Ridvägar

För att kunna ta sig ut i skog och mark med hästar krävs det att det finns ut markerade ridvägar som går att rida på. I dagsläget finns markerade ridvägar i området, men de fungerar tyvärr inte längre som ridvägar eftersom de inte fått det underhåll som krävs. De är helt enkelt inte framkomliga för häst och ryttare. De stigar som har ett tillräckligt underlag för att kunna rida på i anslutning till NTRKs anläggning är markerade som motionsspår, vilket innebär att hästar inte får gå där. Behovet av ridvägar i anslutning till anläggningen är mycket stort.

4. Summering och nästa steg

NTRK är en framgångsrik förebild inom ridsporten. En ridklubb dit alla som vill utvecklas och ha kul genom hästar och ridsport är välkomna. Det vill vi fortsätta med, men för det krävs en upprustning av vår anläggning enligt diskussionen i denna skrift.

En kvalitetssäkrad idrottsanläggning skulle skapa förutsättningar för att utöka verksamheten, möta en ökande efterfrågan och i ännu högre utsträckning främja marknadsföringen av Torshälla. För att nå dit behöver NTRK tillsammans med kommunen diskutera hur, i vilken ordning och med vilka möjliga samarbetspartners vi kan gå vidare med detta.

Det är också i enlighet med Eskilstunas idrottspolitiska handlingsplan vi vänder oss till kommunen då: ”Det är i bred samverkan som de kreativa lösningarna finns. Kommunen ska tillsammans med idrottsföreningarna, näringslivet och andra aktörer utveckla Eskilstuna som idrottsstad.” samt att det enligt planen är kommunkoncernens roll är att

- ”• stödja föreningslivet
- tillhandahålla anläggningar
- samhällsplanera med folkhälsa i fokus och
- vara en viktig part i samverkan med olika aktörer i samhället”

Tillsammans säkrar vi att NTRK ska kunna fortsätta att leverera hälsa och glädje till Torshällas invånare.